

Vergaderjaar 1992–1993

22 958

Wijziging van de Coördinatiewet Sociale Verzekering en de Invorderingswet 1990 in verband met de toepassing van de ketenaansprakelijkheid in de confectiesector

Nr. 7

EINDVERSLAG

Vastgesteld 25 mei 1993

Na kennisneming van de memorie van antwoord zijn in de vaste Commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid¹ nog enkele vragen gesteld en opmerkingen gemaakt. Wanneer de regering deze tijdig zal hebben beantwoord acht de commissie de openbare beraadslaging genoegzaam voorbereid.

1. Inleiding

De leden van de CDA-fractie dankten de regering voor haar antwoorden. Zij wilden echter op een aantal punten nog wat nader ingaan.

Zoals reeds opgemerkt ondersteunden de leden van de CDA-fractie het feit dat door middel van deze wet de mogelijkheden om belastingen en premies in de confectiesector te innen werden vergroot. Toch stelden de leden van de CDA-fractie na de memorie van antwoord vast dat de Wet Ketenaansprakelijkheid niet tegemoet komt aan het ongedaan maken van illegale ateliers. De aan het woord zijnde leden vroegen zich af of er niet een meer sluitend en effectief systeem van aanpak mogelijk zou zijn. Iedere mogelijkheid om problemen in de confectie aan te pakken moest naar hun mening worden aangegrepen. De CDA-fractieleden waren er van overtuigd dat er ook bij de branche een grote mate van bereidheid bestond om mee te werken. Een en ander vanwege de concurrentievervalsing die door de illegale ateliers optreedt en het slechte imago dat voor de branche ontstaat. In die zin vroegen deze leden of er niet wat naders over opdrachtgeversaansprakelijkheid te zeggen was.

De leden van de PvdA-fractie hadden met belangstelling en waardering kennis genomen van de memorie van antwoord. Zij stemden op hoofdlijnen in met de aanpak van de regering die moet leiden tot een gezondmaking van de confectie-industrie. Het komen tot normale arbeidsomstandigheden en -voorwaarden had ook voor deze leden de grootste prioriteit.

Zij steunden de regering in de opvatting dat het daarnaast ook gaat om door het aanpakken van malafide tussenhandelaren en opdrachtgevers te

¹ Samenstelling:

Leden: Spieker (PvdA), Gerritse (CDA), Buurmeijer (PvdA), ondervoorzitter, Schutte (GPV), Groenman (D66), Wolters (CDA), Rempt-Halmmans de Jongh (VVD), Linschoten (VVD), Leijnse (PvdA), Janmaat (Centrumdemocraten), Doelman-Pel (CDA), voorzitter, G. H. Terpstra (CDA), Biesheuvel (CDA), Vliegthart (PvdA), Schoots (PvdA), Beijlen-Geerts (PvdA), Schimmel (D66), Rosenmöller (GroenLinks), Huibers (CDA), Middel (PvdA), Van Zijl (PvdA), Bijleveld-Schouten (CDA), Van Hoof (VVD) en Van der Ploeg-Posthumus (CDA).
Plv. leden: Witteveen-Hevinga (PvdA), Soutendijk-van Appeldoorn (CDA), Quint-Maagdenberg (PvdA), Van der Vlies (SGP), Scheltema-de Nie (D66), Paulis (CDA), Franssen (VVD), Kamp (VVD), Van Nieuwenhoven (PvdA), Willems (GroenLinks), G. de Jong (CDA), Tuinstra (CDA), De Kok (CDA), Akkerman (PvdA), Melkert (PvdA), Leerling (RPF), Kohnstamm (D66), Brouwer (GroenLinks), Eisses-Timmerman (CDA), Van Gelder (PvdA), Kalsbeek-Jasperse (PvdA), Reitsma (CDA), De Korte (VVD) en Van Houwelingen (CDA).

komen tot een ontmoedigingsbeleid. Als gevolg daarvan zal ook de komst van nieuwe illegale werknemers worden tegengegaan.

De leden van de PvdA-fractie vroegen zich af welke de faciliteiten zijn die de regering voor ogen staan om de terugkeer van illegale vreemdelingen te vergemakkelijken zonder dat daar een aanzuigende werking van uitgaat.

Denkt de regering hierbij bijvoorbeeld aan het verplichten van de werkgever cq. opdrachtgever om tot suppletie tot CAO-niveau van de door de illegaal genoten inkomsten over te gaan?

De leden van de PvdA-fractie waren nog niet geheel overtuigd door de argumenten van de regering die tegen de invoering van een waarmerk worden aangevoerd. Uiteraard wordt een dergelijk merk in de laatste fase van produktie aangebracht, maar in het kader van de Wet Ketenaansprakelijkheid (WKA) zal toch de hele keten bekend moeten zijn. Het aanbrengen kan volgens deze leden door een onafhankelijke instelling gebeuren. Deze leden meenden dat een objectief waarmerk van herkomst de bewuste consument de mogelijkheid geeft tot keuze.

De leden van de PvdA-fractie waren benieuwd naar de concrete uitwerking van het plan van aanpak (bestrijding confectiefraude) en spraken de wens uit dit plan gelijktijdig met dit wetsontwerp te kunnen bespreken.

Deze leden persisterden bij hun mening dat de vergelijking met de bouwsector wat al te gemakkelijk wordt gemaakt. Het gaat niet alleen om het verschil in produkt, maar vooral om het feit dat in de bouw een overgrote meerderheid bonafide ondernemers zich tegen de concurrentievervalsing door een gering aantal malafide aannemers verzette. In het hier in het geding zijnde segment van de confectie-industrie is de situatie nagenoeg omgekeerd. Dit vergt het teweeg brengen van een cultuuromslag. Ervaringen met de WKA in de bouw mogen niet zonder meer worden gebruikt in de textielsector.

De leden van de PvdA-fractie waren niet erg tevreden met het tempo waarin de regering poogt confectie-fraude internationaal te bestrijden. De stelling van de regering dat alleen een Nederlandse aanpak al voldoende is om oneigenlijke concurrentie tegen te gaan, leek deze leden al te simpel. Deze leden verzochten de regering dan ook binnen de EG het initiatief te nemen om confectie-fraude aan te pakken.

De leden van de VVD-fractie dankten de regering voor de in de memorie van antwoord gegeven antwoorden. Er leefden bij hen nog slechts een beperkt aantal vragen.

Met betrekking tot de internationale dimensie van de problematiek, stelt de regering, dat het feit, dat dit probleem internationaal nog niet in maatregelen heeft geresulteerd, niet moet betekenen, dat de Nederlandse overheid afziet van regelgeving op dit punt. De leden van de VVD-fractie deelden die opvatting. Zij voegden er echter de vraag aan toe te mogen vernemen, wat er dienaangaande door de regering in het verleden is ondernomen en in de toekomst zal worden ondernomen om alsnog tot internationale maatregelen te komen.

De leden van de fractie van GroenLinks hadden kennisgenomen van de memorie van antwoord en dankten de regering voor de beantwoording van de eerder gestelde vragen.

Zij wilden de regering nog enkele aanvullende vragen stellen.

De leden van de GroenLinks-fractie drongen nog uitdrukkelijk aan op een totaalaanpak van de problematiek van het illegale werk in de confectiebranche: de nu gekozen aanpak zou niet alleen dienen te gelden ten aanzien van toekomstige zaken, maar ook ten aanzien van bestaande zaken. Deze leden waren dan ook benieuwd naar de op pagina 6 van de memorie van antwoord aangekondigde maatregelen.

2. Ketenaansprakelijkheid en loonconfectie

De leden van de PvdA-fractie waren niet erg gerustgesteld door de opmerkingen van de regering over de mogelijkheid tot frauderen doordat een aannemer volhoudt een gereed produkt gekocht te hebben. Naast een spoedige wijziging van de artikelen 416 – 417bis in het Wetboek van Strafrecht om tot vervolging wegens heling over te gaan, is ook het introduceren van de omgekeerde bewijslast in het kader van de WKA hier een bruikbaar middel. De leden van de PvdA-fractie hechtten grote waarde aan dit middel. Kan alsnog aangegeven worden of ook de regering de mogelijkheid van omkering van de bewijslast heeft overwogen? Hoe denkt de regering over dit alternatief?

Naar aanleiding van een door de GPV-fractie gestelde vraag antwoordt de regering, dat van de totale omzet van de Nederlandse confectie-industrie de helft tot tweederde illegaal geproduceerd wordt. Dat ontlokte de leden van de VVD-fractie de vraag of tien min of meer grootschalige controles, naast de reguliere controles van bedrijfsvereniging en belastingdienst, in verhouding dan niet veel te weinig is.

3. Werkwijze van de illegale loonconfectie

De leden van de PvdA-fractie merkten op dat de regering het mogelijk acht dat door uitschakeling van tussenschakels en efficiënter werken legaal en met winst kleding geproduceerd kan worden. Zij vroegen zich af of er niet meer ondersteuning en begeleiding kan komen voor diegenen onder de producenten, die op legale wijze hun bedrijf willen voortzetten of starten, bijvoorbeeld door de afdelingen midden- en kleinbedrijf van de betreffende gemeenten of door de branche-organisatie.

4. Het begrip opdrachtgever/eigenbouwer in de loonconfectie

De leden van de CDA-fractie vroegen of het in de memorie van antwoord genoemde rapport inzake opdrachtgeversaansprakelijkheid nu is aangeboden. Deze leden dachten dat het betrekken van de opdrachtgever in de keten van groot belang was voor de oplossing van de totale problematiek. Dit vanwege het vluchtige karakter van de confectiebranche. Achtte de regering de opdrachtgeversaansprakelijkheid nu wel of niet essentieel, zo vroegen zij.

In dit verband vroegen de leden van de CDA-fractie hoe een opdrachtgever zou moeten controleren of (buitenlandse) werknemers van een onderaannemer een tewerkstellingsvergunning hebben zonder dat er sprake is van een legitimatieplicht. Zij zijn immers aansprakelijk.

Voorts leek hen dat uitbreiding van de werkings sfeer tot handel (dus inclusief bestaande zaak) nodig was. Hadden deze leden het overigens goed begrepen dat ook de uitvoeringsorganisatie (premie-inners) deze mening was toegedaan?

De leden van de PvdA-fractie constateerden met zorg dat het nog geruime tijd kan duren voordat een wetsontwerp inzake de opdrachtgeversaansprakelijkheid bij de Tweede Kamer zal worden ingediend. Zij vreesden dat dit een goed functioneren van de WKA in de weg zal staan

en meenden dan ook dat een versnelling van het wetgevingsproces in deze dringend noodzakelijk is.

Ook de leden van de VVD-fractie vroegen of de interdepartementale werkgroep opdrachtgeversaansprakelijkheid al gerapporteerd heeft en zo ja, of de inhoud van dat rapport aanleiding geeft tot het voorbereiden van een wetsvoorstel. In hoeverre zal zo'n wetsvoorstel van invloed zijn op dit, thans voorliggende wetsvoorstel? Mocht het rapport geen aanleiding geven tot een wetsvoorstel, dan zouden deze leden gaarne vernemen waarom niet.

5. Het gebruik van geblokkeerde rekeningen

De leden van de CDA-fractie hadden begrepen dat zich ten aanzien van de door de Vakraad voor de confectie-industrie geopperde «clearing house»-constructie een nieuwe ontwikkeling had voorgedaan. Het nader onderzoek naar de voordelen van een dergelijke constructie was naar deze leden hadden vernomen afgerond. Kon de regering aangeven of zij de voordelen onderschreef? Was de regering alsnog bereid een dergelijk systeem te overwegen?

Zou invoering van een dergelijk systeem overigens op korte termijn mogelijk zijn, vroegen zij tenslotte.

De leden van de PvdA-fractie constateerden met instemming dat er uitgebreid overleg over het al dan niet in het leven roepen van een zogenaamd «clearing-house» plaatsvindt.

Graag vernamen deze leden op korte termijn de uitslag van dit overleg.

Wel waren zij van mening dat als er een dergelijk instituut komt er voor een kwalitatief bijzonder goed personeelsbestand moet worden gezorgd.

De leden van de VVD-fractie constateerden dat de regering zich met betrekking tot een «clearing-house» beperkt tot de vermelding, dat er nog overleg plaatsvindt over de uitwerking van het voorstel. Mag hieruit worden afgeleid, dat de regering de gedachte van een «clearing-house» heeft overgenomen, zo vroegen de leden van de VVD-fractie. Zij voegden eraan toe, gaarne geïnformeerd te willen worden over de stand van zaken met betrekking tot genoemd overleg.

De leden van de VVD-fractie betuigden hun instemming met de uitspraak van de zijde van de regering, dat de branche zelf de verantwoordelijkheid en initiatieven moet nemen opdat de sector wordt gesaneerd. Zij vroegen, in hoeverre dit aspect onderwerp van overleg is met de branche, of die branche die opvatting deelt en of er initiatieven bekend zijn.

De leden van de fractie van GroenLinks wilden graag de reactie vernemen van de regering op een d.d. 14 mei 1993 in opdracht van de Vakraad voor de Confectie-Industrie verschenen rapport aangaande een model voor een «clearing house» en een waarborgfonds in de confectie-branche. De conclusies en aanbevelingen uit dit rapport leken deze leden zinnig en zij wilden de regering vragen in hoeverre zij deze conclusies en aanbevelingen overneemt.

Voorts wezen deze leden op een schrijven d.d. 19 maart 1993 van Moret, Ernst en Young, gericht aan de kamercommissie voor financiën, waarin aandacht wordt gevraagd voor de problematiek die is gerezen rond rechtstreekse betalingen bij de belastingdienst en bedrijfsverenigingen van stortingen door een opdrachtgever. Ook wordt in deze brief gesignaleerd dat het gebruik van zogenoemde G-rekeningen niet altijd mogelijk is. Van deze rekeningen kan geen gebruik worden gemaakt als

er sprake is van inlening. De vraag van de leden van de fractie van GroenLinks luidde dan ook of in de toekomst de positie van bonafide opdrachtgevers voldoende geregeld is.

De voorzitter van de Commissie,
Doelman-Pel

De griffier van de Commissie,
Jooren